

MARIBORSKI VEČERNIK „JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Telefon uredništva 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase
sprejema tudi oglašni oddelček „Jutra“ v Ljubljani / Poštni čekovni račun št. 11.409

Ekspeze dr. Beneša

V torek je imela češkoslovaška poslanska zbornica sejo, na kateri je podal zunanji minister dr. Beneš ekspezo o sedanjih političnih situaciji v Evropi. V začetku se je dr. Beneš odločno zavzel za Društvo narodov, o katerem je dejal, da je poslednja in edina sila, ki kljubuje vsem onim, ki si morda žele vojne. Za vso svetovno javnost je to edina stvarna garancija za ohranitev miru. Zaradi tega bo Češkoslovaška v zvezi z malo antanto in Francijo vedno dosledno nadaljevala svojo dosedanje politiko. Temu cilju služi tudi njena tesna zveza z balkansko zvezo. Nato se je dr. Beneš dotaknil vstopa Rusije v Društvo narodov, katerega je označil kot zelo važen dogodek v zvezi z izpremenjeno grupacijo v Evropi. Politika zblíževanja med CSR in sovjetsko Rusijo se bo izvajala v najvestnejšem sodelovanju in ob popolnem sporazumu z zavezniki. Še nerešeni problem neodvisnosti Avstrije ne preprečuje možnosti poznejšega sporazuma z Nemčijo. Energično pa bo mala antanta reagirala na vsak poizkus vrnitve Habsburžanov. Nato se je dr. Beneš dotaknil saarskega vprašanja, vzhodnega pakta in drugih podobnih zadev. Omenil je odnose med CSR in Poljsko in dejal, da so zaenkrat obojestransko rezervirani. Toda češkoslovaška politika ni nikdar bila in nikdar ne bo naperjena proti Poljski.

Splošni mednarodni politični položaj je dr. Beneš označil za stanje medsebojnega čakanja in zbiranja novih moči za ustvarjanje novih front. Skrajni cilj CSR in male antante ni osamljenost kake druge države, marveč sodelovanje vseh, zlasti tudi Nemčije. Ob največji pozornosti je nato izjavil, da ne prikriva, da je mednarodni položaj resen. Dodal pa je, da je v tem pogledu dragoceno jamstvo sodelovanje Francije in Anglije, ki lahko ohrani mir, če bo vedno čvrsto in odločno. Njegovo osebno mnenje je, da bo prihodnje leto odločilno za usodo Evrope. Biti moramo pripravljeni na vsako eventualnost. Vsak večji dogodek bi lahko v sedanjih atmosferi deloval kakor bomba. Prepričan je, da se bo Evropa v 12 do 18 mesecih znašla na razpotju in se bo morala odločiti za vojno ali za mir. Češkoslovaška bo vedno za mir, bo pa, naj se zgodi kakoli, vselej pripravljena izvajati skrajne posledice, če bi to zahteval položaj in bila njena dolžnost. Nato je govoril o zadevah narodnih manjšin in dejal, da bi bilo pravično sprejeti načela, da se države, ki se neprestano pritožujejo zaradi narodnih manjšin v drugih državah, tudi same podvržejo taki zaščiti. Posplošeno je manjšinske zaščite bi bilo zato več ko upravičeno.

Ob koncu svojega ekspezeja se je dr. Beneš dotaknil marseilleskega zločina, poveljujoč osebo in državniško delo pokojnega kralja Aleksandra in naglašujoč, da je CSR izgubila z njim svojega najboljšega in najvestejšega prijatelja. Izguba, ki je zadela jugoslovanski narod, je v enaki meri težka in nenadomestljiva tudi za češkoslovaškega. Zato bo češkoslovaški narod trajno in zvesto čuval spomin na tega svojega velikega prijatelja. Naglasil je, da bodo Čehoslovaki z Jugoslavlani vselej in ob vsaki priliki zvesti zavezniki. Nobena akcija, nobena politika, nobena diplomacija nas ne more razdvojiti in ne bo porušila našega prijateljstva in naše zvestobe. Jugoslavija in CSR sta povezani po isti usodi in bosta to ostali tudi za vso bodočnost. Prav tako pa se je spomnil tudi pokojnega Barthouja in Poincaréja.

Iskreno prijateljstvo Romunije in Bolgarije

Pomembna izjava romunskega zunanjega ministra Nikole Titulesca o pogajanjih z zastopniki Bolgarije

SOFIJA, 8. nov. Romunski zunanji minister Titulescu je podaljšal svojo bivanje v Sofiji in je pred sinočnim sprejemom tudi razne poslanike ter jih obvestil o svojih razgovorih z voditelji Bolgarije. Nato je sprejel zastopnike bolgarskega tiska ter jim podal sledečo izjavo:

Moj obisk v Sofiji je dokaz odličnih odnosov, ki obstajajo sedaj med Romunijo in Bolgarsko. To je velika politična direktiva vlade kraljevine Romunije, ki hoče ustvariti z Bolgarijo več kakor le odnošaje dobrega sosedstva, to se pravi, iskreno prijateljstvo dveh narodov, ki naj se spremeni še v veliko politično prijateljstvo za veliko službo v korist miru. Zadržanje Bolgarije napram balkanskemu paktu ni čisto nič spremenilo prijateljstva, ki nas veže, kakor tudi ne možnosti

nadaljnega razvoja tega prijateljstva v bodočnosti. Še več, jaz sem to povedal tudi še pred sestankom v Ankari in naglašam danes znova: Štiri države balkanskega pakta menijo, da mora biti Bolgarija tretirana z njihove strani z istim naklonjenim prijateljstvom, kakor da je tudi ona podpisnica balkanskega pakta. To je tudi najboljši dokaz, da so neresnične vse govornice, po katerih naj bi bil balkanski sporazum naperjen proti Bolgariji. Od trenutka, ko imata balkanska zveza in Bolgarija enake cilje, ne moreta biti nasprotnici, marveč le zaveznici. Govoril sem o vsem tem z zunanjim ministrom Batolovim in predsednikom Georgijevim. S temi razgovori sem iskreno zadovoljen, ker sem ugotovil, da obstoja na obeh straneh ista popolna ljubezen in želja za

mir, ista srčna iskrenost in ista topla simpatija za bolgarsko-romunsko prijateljstvo.

Kar se tiče naših, še ne rešenih vprašanj, je dobil naš odposlanik Stoica potrebne instrukcije za pričetek in zaključek pogajanj. Morem pa že sedaj povedati, da smo načelno dosegli sporazum za gradnjo novih direktnih zvez med Bolgarijo in Romunijo. Donava ne sme biti več teka, ki bi nas delila, ampak nas mora družiti. Na vprašanje novinarjev o obisku kralja Karola v Sofiji, je Titulescu dejal, da se bo ta obisk izvršil, samo letos ne, ker romunski dvor žaluje za pokojnim kraljem Aleksandrom. Titulescu je kmalu po polnoči zapustil Sofijo in vrnil v Bukarešto.

Polkovnik Adam sekundant teroristov

SENZACIONALNO ZAHVALNO PISMO PERČEVIČA TAJNIKU AVSTRIJSKE DOMOVINSKE FRONTE.

PRAGA, 8. novembra. »Pravo Lidu« objavlja danes senzacionalno pismo, katero je Ivo Perčević pisal 18. aprila 1932. takratnemu glavnemu uredniku dunajske »Reichspost« in sedanjemu zveznemu komisariju ter generalnemu tajniku Domovinske zveze polkovniku Adamu. V tem pismu se Perčević zahvaljuje Adamu za usluge, ki jih je storil teroristom s tem, da je v »Reichsposti« objavljal material agencije »Grič« in ga s tem spravil v široki svet. Perčević pravi v pismu, da akcija teroristov nikoli ne bi bila tako uspevala, ako ne bi bila deležna Adamove podpore. Le njemu se je treba zahvaliti, da so vesti »Reichspost« ponatisnili tudi drugi listi. Perčević je pisal: »Srb

bruha« v Beogradu strup in žolč zaradi naših aplov, prav tako bruha pa tudi naš »Grič«. To je slaba stvar za itak že zrahljane srbske živce. Zahvaljujem se Ti toplotno za Tvoje nadaljnje sekundantsko delo in ostanem Tvoj Ivo Perčević.« — List pravi, da je to pismo najboljši dokaz, kako so teroriste v Avstriji tudi uradno podpirali. List vprašuje kancelarja Schuschnigga, ako ve, kaj pomeni držati takega človeka (Adama) v neposredni bližini vlade in poverjati mu vodstvo vlado podpirajoče Domovinske zveze? Kako misli kancelar o tem, da smatra svet Adama za sekundanta marseilleskih morilcev?

Velik sporazum v Posaariu

OBISK PARIŠKEGA NEMŠKEGA POSLANIKA DR. KÖSTERJA PRI FRANCOSKEM ZUNANJEM MINISTRU LAVALU.

PARIZ, 8. nov. Dasi je v Parizu vse posvečeno dogodkom, iz katerih se lahko vsak trenutek razvije kriza vlade, vendar se posveča tudi zelo velika pozornost obisku nemškega poslanika dr. Kösterja pri zunanjem ministru Lavalu. Sestanek je bil posvečen saarskemu vprašanju v zvezi s plebiscitom, ki bo 13. januarja prihodnjega leta. Po sestanku je izjavil Laval, da ne more biti govora o kakih izrednih pripravah francoske vojske na meji Posaarja. Francija je ukrenila

le neke manjše varnostne ukrepe. Dr. Köster je pa Lavalovo izjavo izpopolnil in dejal, da tudi Nemčija ne bo storila nič, kar bi moglo ogražati svobodo plebiscita v Posaariu. Prepričan je, da ne bo nihče motil izvajanja predpisov mirovne pogodbe o izvršitvi plebiscita. Posaarsko ljudstvo se bo lahko popolnoma svobodno in neuplivano odločilo. Ta konferenca je pomirila položaj in se splošno smatra, da saarsko vprašanje poslej ne bo predstavljalo nobene nevarnosti več.

Svoja izvajanja je zaključil z izjavo, da se mora zločin, ki je oropal človeštvo dveh tako lepih in iskrenih pobornikov miru, vsestransko razjasniti in brez rezerve ugotoviti vsa odgovornost. Mednarodnemu terorizmu se mora napraviti konec. V tem pogledu je mala antanta popolnoma soglasna s Francijo in si pridržuje vso pravico, da stori v trenutku potrebe zadevne korake. Beneš je nato govoril o zgodovinskih dogodkih, ki so nastopili po marseilleski tragediji v Jugoslaviji. Jugoslovanski narod je jasno in glasno izpričal, da je njegovo edin-

stvo neporušljivo. Ves svet je bil spričo tega tudi dejansko iznenaden. Posledice marseilleske tragedije pa lahko postanejo izredno resne, toda dejansko pomenijo le še večji priliv sile in energije za izvedbo dosedanjih prizadevanj naših držav za ohranitev in utrditev miru. Dosedanja skupna zunanja politika bo ostala neokrnjena in nespremenjena tudi v bodoče, kakor je bila vseh 16 let doslej. Ob koncu je ponovno naglasil, da bo leto 1935. kritično in bo treba velike čujnosti, da se ohrani mir.

Poklonitev Francije

PARIZ, 8. nov. Včeraj je priredila francoska poslanska zbornica komemoracijo za pokojnim jugoslovanskim kraljem Aleksandrom. Govoril je najprej predsednik Bouisson, nato pa predsednik vlade Gaston Doumergue. Oba govornika sta poveljevala velikemu pokojnemu kralju in naglašala neopločljivo zavezništvo med Francijo in Jugoslavijo. Nato se je zbornica poklonila pokojnemu zunanjemu ministru Barthouju in predsedniku republike Poincaréju. Istotako se je poklonil velikim pokojnikom tudi senat.

Doumergue-ov odstop

PARIZ, 8. nov. Ker so se vsi poizkusi za sporazum med Doumergueom in radikalnimi ministri ponesrečili, bo Doumergue še danes odstopil s celotno svojo vlado. Današnji listi že pišejo o krizi in posvečajo vse zanimanje Doumergueovemu nasledniku. Največ izgledov ima Pierre Laval, ako bo mandat sprejel, na vsak način bo pa tudi v tem primeru ostal zunanji minister.

TUDI RIM SE OTEPA MADŽARSKÉ?

RIM, 8. novembra. Madžarski ministriški predsednik Gömbös je skrajšal svoje bivanje v Rimu in je že odpotoval na Dunaj, kjer se bo ponovno sestal s kancelarjem Schuschniggom in mu poročal o svojih razgovorih v Rimu. Rezultati Gömbösevega obiska v Rimu zaenkrat sicer še niso znani, vendar pa se z mnogih strani zatrjuje, da Gömbös pri Musoliniju ni dosegel vsega, kar je želel. — Izgleda, da Italija ni voljna ščititi Madžarsko v vprašanjih, ki bi ji naložila preveč riskantno odgovornost.

ROOSEVELTOVA POPOLNA ZMAGA.

WASHINGTON, 8. novembra. Pri volitvah poslanske zbornice, obnovljenega dela senata, državnih zbornic in guvernerjev so zmagali z ogromno večino demokrati. Roosevelt in demokratska stranka sta to težko preizkušnjo sijajno prestala. Poslej bo imel Roosevelt v poslanski zbornici stalno dvetretjinsko večino. Republikanci so silno nazadovali. Propadel je tudi znani pisatelj Upton Sinclair, ki je kandidiral kot republikanec (v resnici socialistični levičar) za guvernerja Kalifornije.

Dnevne vesti

Na 30. dan po smrti viteškega kralja. Jutri, v petek bo minilo mesec dni, odkar je padel na marsejskih tleh kot žrtev zločinske zarote naš vladar kralj Aleksander I. Prosvetni oddelek banske uprave uradno razglasa: V petek 9. t. m. bo v vseh katoliških župnih cerkvah žalni obred ob mesecu smrti blagopokojnega viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja. Tega obreda se udeleži vsa šolska mladina z vsem učitelstvom v svojih običajnih cekvah. Po cerkvenem obredu bo na vsaki šoli še posebna kratka komemoracija, pri kateri bo šolska mladina počastila spomin svojega najvišjega in največjega pokojnega zaščitnika. Jutri ne bo pouka.

Nov ravnatelj mariborske trgovske akademije. Za ravnatelja mariborske državne trgovske akademije je imenovan g. prof. Peter Modic, ki je poučeval doslej na trgovski akademiji v Nišu.

Častno odlikovanje. Upravnik ljubljanske policije g. Vekoslav Kerševan, ki je tudi več let vodil posle mariborske policije, je bil odlikovan z redom romunske krone III. stopnje.

Nov grob. V Mariboru je včeraj zjutraj po kratki bolezni umrla v častitljivi starosti 88 let ga. Marija Roškarjeva, rojena Macun. Pokojnica zapuša rod, ki sega v četrto koleno. Do zadnjega je bila čvrsta in vesela ter je znala povedati mnogo lepega iz davnih dni. Pokopali jo bodo jutri, v petek ob 15.30 na mestnem pokopališču na Pobrežju. Bodi blagi slovenski materi ohranjen lep spomin, žaljuočim preostalim pa naše najgloblje sožalje.

Narodni poslanec dr. Pivko odpotuje v ČSR. Naš narodni poslanec g. dr. Ljudevit Pivko se je odzval povabilu centrale JČL v Pragi, častniške zveze, legionarske organizacije in Sokolstva ter je odpotoval danes na Češkoslovaško na predavateljsko turnejo, ki bo trajala 18 dni. Povabljen je in bo predaval v Pragi, Bratislavi, Trenčinu, Žilini, Moravski Ostravi, Olomucu, Zemberku, Jaromefu, Dvuru Kralovem, Novem mestu, Pardubicah, Kolínu, Mladí Boleslavi, Kladnem, Taboru in še nekaterih drugih mestih. Prijatelji in znanci naj ga v tem času ne iščejo, niti se naj ne obračajo nanj s prošnjami.

Slomškova nedelja. Veliko je prizadevanje vernikov lavantinske škofije, da bi bil proglašen slovenski škof Anton Martin Slomšek za svetnika. Prihodnjo nedeljo, takozvano Slomškovo nedeljo, bodo v vseh mariborskih cerkvah cerkvene slovesnosti z molitvami za beatifikacijo velikega slovenskega škofa.

Pred oltar. Pretekli teden so se v Mariboru poročili: ključavničar Anton Sinčič in šivilja Poldka Goljeva, natakhar Miroslav Albreht in natakharica Ivanka Trebušakova, posestnik France Čatar in posestniška hčerka Marija Hrusteljeva, pasarski pomočnik Ivan Baumkircher in zasebnica Ana Riglerjeva, tovarniški delavec Avgustin Furman in delavka Al. Bajerjeva, zidar Ivan Vincekovič in kuharica Marija Brodnjakova ter orožniški podnadrednik Ivan Šuvec in zasebnica Pavla Stulmajerjeva. Bilo srečno!

Službeni list banske uprave dravske banovine objavlja v letošnji 90. številki: Uredbo o ustanavljanju in ureditvi gostilniških obratov; uredbo o premestitvi sedeža šenčurske občine; pravilnik o obrazcu potrdila kdo je kmet; pravilnik o opravljanju pregleda denarnih zavolov, ki so zaprosili za odložitve izplačil; sanacijo ali izvenstečajno likvidacijo; obave banske uprave o pobiranju občinskih trošarin v letošnjem letu in razne objave iz »Službenih novin«.

Iz poštne strokovne organizacije. Državni svet je razveljavil odlok rezornega ministra, po katerem so morali biti zvaščniki in služitelji poštno-brzojavne telefonske stroke člani Združenja poštno-telefonskih uslužbencev.

Promet poštne hranilnice v oktobru. V oktobru je število vlagateljev naraslo in znaša sedaj 370.715. Višina vlog je znašala ob koncu oktobra 791.558.402 Din. V čakovnem prometu je bilo na novo o- tvorjenih 81 računov, tako da ima danes poštna hranilnica skupno 24.299 čakov-

nih računov. Promet po teh računih je znašal v oktobru 5 milijard 621.876.488 Din. Stanje vlog po čakovnih računih je znašalo ob koncu oktobra 1 milijardo 36.038.079 Din. Skupna višina vlog pri poštni hranilnici pa presega 1.727 milijonov Din.

Preselitev danskega poslaništva. Dansko poslaništvo je preselilo svoj sedež iz Beograda v Bukarešto. V Beogradu je ostala samo pisarna poslaništva, ki jo vodi zastopnik Mirner.

Rumene slive in hrošči. Neverjetno se letos poigrava narava s svojim stvarstvom. V vinogradu učiteljice Fürstove na Hrasenskem vrhu so dozorele drugi rumene slive. Učiteljica ga. Fürstova nam je poslala vejico s tem nenavadnim sadom v pozni jeseni. Učenec I. razreda meščanske šole France Cerar pa je našel v Mariboru na domačem vrtu rjavega hrošča in ga prinesel v naše uredništvo, kjer ga je nekaj dni skrbno krmil naš tovariš Makso, pa je hrošč kljub skrbni negi poginil.

Naši invalidi in kuluk. Naše invalide bo prav gotovo zanimalo, da je banska uprava v Splitu sklenila, oprostiti kuluka vse 50% nesposobne vojne invalide na področju primorske banovine.

Novi odbor JAD »Triglava«. Na rednem občnem zboru JAD »Triglava« v Zagrebu je bil 3. t. m. izvoljen naslednji odbor: predsednik agr. Branko Lovše, podpredsednik tehn. Vinko Čerin, tajnik tehn. Joško Poljanec, blagajnik agr. Gjurio Auffarth, knjižničar vet. Viktor Šmigovec, gospodar agr. Oskar Tinta, arhivar arg. Fran Pinterič, revizorja arg. Tone Mastnak in agr. Albin Orthaber, častno razsodišče jur. Janez Nemec, agr. Josip Butinar in farm. Tone Privejšek.

Naš izvoz v Italijo. Po statistiki italijanskega finančnega ministrstva je uvozila Italija v prvih 8 mesecih letos iz Jugoslavije raznega blaga v vrednosti 132.56 milijonov lir. Italijanski izvoz v Jugoslavijo pa je znašal v istem času 92.3 milijone lir.

Dohodki mariborske carinarnice v mesecu oktobru. Dohodki mariborske carinarnice so znašali v preteklem mesecu 5.649.793.50 Din, in sicer na uvoz Din 5.644.126 Din, na izvoz pa 5.666.75 Din.

Naša trgovinska mornarica se je povečala. Sušaška »Oceania« je kupila 3500 tonski parnik »Vis«, ki bo vozil redno med Sušakom in Španijo. Splitska parobrodna družba »Matković« je kupila dva parnika za redno službo na progi Jadran-severna Afrika. »Jugoslovanski Lloyd« je sklenil nabaviti dvojnik za 17.500 tonski luksuzni parnik »Kraljica Marija«. S tem bo omogočena redna parobrodna zveza med Jadranom in Egiptom. »Jadranska plovdba« pa je naročila dvojnik za »Prestolonaslednika Petra«, ki bo vozil na progi Sušak - Carigrad. Paroplovne družbe so zato povečale svoj plovni park, ker je večji tujski promet ugodno vplival na našo trgovinsko mornarico.

Nova palača beogradske borze. Te dni se je beogradska borza preselila v svojo novo palačo na vogalu Kraljevega trga in Uzun-Mirkove ulice. Zaradi narodnega žalovanja ni bilo slovesne otvoritve moderne palače, ki je stala nad 15 milijonov Din. Palača je zidana v modernem slogu in je v ponos naši državni prestolnici.

Naše narodno gospodarstvo v septembru. Po statistiki OUZD v Ljubljani izkazuje še vedno v dravski banovini te- stislina industrija največji letni prirastek, in sicer 2253 delavcev, ali 20.58%. — Ostale industrije v glavnem le nekoliko napredujejo. Letni prirast znašajo abso- lutno: pri kemični industriji 304, pri gozdno-žagarski industriji 297, oblačilni industriji 249 itd. Letni padec zaposle- nosti nad 100 delavcev izkazujejo samo tri industrije, in sicer zasebni promet 106, kovinska industrija 148 in predelo- vanje kože 160. Sezijski razvoj je zelo pisan. Zaposlenost v glavnem že pada, da si malenkostno. Zaradi bližajoče se zime narašča oblačilna industrija (173) in predelovanje kože za 108. Z odhodom letoviščarjev so padle gostilne, kavarne in krčme za 348. Hladnejši dnevi so po-

tisnili industrijo kamenja in zemlje za 273 delavcev navzdol. Gozdno-žagarska industrija v jeseni vedno pada, letos je padla že za 196 delavcev.

Slovensko žensko društvo v Mariboru vabi svoje članice k spominski svečano- sti po blagopokojnem kralju Aleksandru I. Zedinitelju, ki bo jutri 9. tm. ob 10. uri v stolni cerkvi.

Stalno omizje »Staribor« opozarja, da se nadaljuje predavanje o starem Mari- boru jutri v petek ob 8. uri zvečer v Narodnem domu.

Združenje rezervnih častnikov in bo- jevnikov vabi vse rezervne častnike k spominski svečanosti po blagopokojnem kralju Aleksandru I. Zedinitelju, ki bo 9. tm. ob 10. uri v stolni cerkvi.

Krajevni odbor Jadranske straže v Ma- riboru in mornarska sekcija vabita vse svoje članstvo, da se po možnosti udele- ži v čim večjem številu maše zadušnice, za blagopokojnim viteškim kraljem Aleksandrom I. Zediniteljem, ki bo v pe- tek 9. t. m. ob 10. uri v tukajšnji stolnici. Odbor.

Esperantsko društvo otvori trimesečen tečaj v mesecu novembru. Oglasite se pri g. Franju Klanjšku, trgovcu, Glavni trg 20-21. — Odbor.

Posebni vlak na Oplenac 17. in 18. no- vembra 1934. Tujsko-prometna zveza (»Putnik«) v Mariboru priredi 17. t. m. potovanje s posebnim vlakom na grob biagopokojnega viteškega kralja Aleksan- dra I. Zedinitelja na Oplenac. Cena za vožnjo po železnici do Mladenovca ter avtobus do Oplenca za tja in nazaj 180 Din. Odhod iz Maribora bo v soboto, dne 17. novembra ob približno 17. uri. Prija- ve sprejema »Putnik«, Maribor.

Carinski dohodki padajo. Od leta 1923. dobiva carina svoje dohodke skoraj le od uvoza, ker je izvoz večine predme- tov carine prost. Do leta 1929. so carin- ski dohodki stalno rastli in dosegli leta 1928-29. 1586.3 milijonov Din. Zaradi kri- ze in povečanja domače proizvodnje, pa so carinski dohodki nato stalno padali ter so znašali leta 1929-30. 1530.5, leta 1931-32. že samo 1.048.9, in so padli v naslednjih letih na 695.4 in celo 635.3 milijonov Din.

Izgubljeni in najdeni. V mesecu okto- bru so bili pri tukajšnjem policijskem predstojništvu prijavljeni oziroma odda- ni naslednji najdeni predmeti: moška žepna ura, moški dežnik, odeja, velik za- boj z različnimi steklenicami, zlata zapest- na ura, denarnica z 10 Din, pozlačen prstan, kovčeg z različnimi darili, trije mo- škiji predpasniki in aktovka.

Usoden padec. Že pred tednom dni je padla po stopnicah v Gosposki ulici sta- nujoča 32letna hči krojaškega pomočnika Emilija Vogričeva tako nesrečno, da si je poškodovala rebra na desni strani. Ker ni takoj poiskala zdravniške pomoči, so jo morali včeraj zaradi nastalih kompli- kacij in hudih bolečin poklicani reševalci prepeljati v bolnišnico.

Grajski kino do vključno petka krasen vefilm »Madame Butterfly« v nemškem jeziku. Silvija Sidney v glavni vlogi. Od sobote dalje Hermana Sudermanna naj- popularnejše delo »Visoka pesem« z Marleno Dietrichovo v glavni vlogi.

Kino Union. Najboljši film zadnjih 10 let »Maskarada« s Pavlo Wesselo, Adol- fom Wohlbrückom, Olgo Čehovo in Hanzom Moserjem. Dunajski film, ki je dobil na mednarodni razstavi v Benet- kah izmed 150 najboljših filmov prvo nagrado.

Radio Ljubljana. Spored za petek 9. t. m.: Ob 11.00: šolska ura: v Sarajevu na sokolskem zletu (Marjan Traar); 12.00: plošče; 12.50: poročila; 13.00: čas, plo- šče; 18.00: Sokol; 18.20: radijski orke- ster; 18.40: literarna ura (dr. Bogomir Magajna); 19.00: nacionalna ura; Selitev Srbov pod patriarhom Černojevičem; 19.25: plošče; 19.50: jedilni list, program za soboto; 20.00: prenos iz Zagreba; 22.00: čas, poročila, radijski orkester.

Pri boleznih želodca, črevesja in pre- snavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne or- gane do rednega delovanja in tako olaj- ša tok hranilnim snovem, ki pridejo v kri.

»vsako slovensko hišo« **»Večernik«**

Narodno gledališče

REPERTOAR.

Četrtek, 8. novembra ob 20. uri: »Ide- alen soprog«. Red A.

Petek, 9. novembra. Zaprto.

Sobota, 10. novembra: »Konflikt«. Red B.

Nedelja, 11. nov. ob 15. uri: »Hamlet«. Znižane cene. Ob 20. uri: »Idealen so- prog«. Znižane cene.

Prva letošnja veseliga bo v teku pri- hodnjega tedna. Uprizore izredno zabav- no in učinkovito pisano delo češke pisa- teljice in igralka O. Scheinpflugove »Gu- galnica«. Delo je polno zdravega humora in bo občinstvu brezdvomno ugajalo. Režija je Kovičeva.

Nedelja v gledališču. Popoldne upri- zore klasično tragedijo »Hamlet« po znižanih cenah. To delo je letos doseglo na našem odru popoln uspeh. Večerna predstava bo Wileova igra »Idealen so- prog«, duhovito in napeto delo, ki je bilo sprejeto pri občinstvu z velikimi simpa- tijami. Tudi pri tej priliki veljajo znižane cene.

Poln želodec, neredna vrenja v debe- lem črevesu, odebelelost jeter, zastaja- nje žolca, bodljajev, tesnobe v prsih, močno utripanje odpravi naravna »Franz Josefova« grenčica in zmanjša tudi na- val krvi na možgane, oči. Zdravniška mnenja navajajo uprav presenetljive re- zultate, ki so jih dosegli pri ljudeh, ki morajo mnogo sedeti, z »Franz Josefo- vo« vodo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in spe- cerijskih trgovinah.

Olajšave v klirinškem prometu s Če- škoslovaško. Do zadnjega časa je dovo- ljevala jugoslovanska Narodna banka kompenzacijske kupčije le, če so bili pla- čani davki. Češkoslovaško poslaništvo v Beogradu pa je dobilo sedaj od finančne- ga ministrstva zagotovilo, da bo takoj naprošena jugoslovanska Narodna banka, da teh potrdil o plačanih davkih več ne zahteva.

Beg od doma. Na policiji imajo zabele- žen te dni že tretji primer bega otrok od doma. Različni so vzroki, ki ženejo mladino v svet, največkrat je pa kriva temu pomankljiva vzgoja. Tako se je včeraj dopoldne zglasil na policiji kli-jučavničar Jože Koban iz Meteljkove ulice in naznanil, da je njegov 11-letni sin Ferdinand odšel neznanokam od doma. Deček je krepke postave, oblečen v sivo suknjo in kratke rjave hlače ter obut v visoke črne čevlje. Oče meni, da se po- tepa fant kje po mestu.

Ujel se je. Naše varnostne oblasti so že dalj časa vestno zasledovale 51-letne- ga tesarja Josipa Čepeja iz Slemenca pri Selnici ob Dravi, ker je osumljen, da je kot nevaren tihotapec napadel in umoril nekega svojega tovariša in ga oropal. Po zverinskem dejanju je Čepe pobegnil v Avstrijo, kjer so ga pred dnevi aretirali v Lučanah orožniki. Čepe je izvršil več zločinov tudi v Avstriji.

Drobne policijske vesti. Policija je si- uoči aretirala nekega Antona S., ki se je pred dnevi priklatil v Maribor in po- stopal okrog brez dela. Ker ga ima v svojem seznamu, mu bo pošteno preiska- la obisti in ga nato izgnala iz mesta. Pri- javljeni sta bili tatvini zlatega ženske za- pestne ure in srebrne moške verižice. Neki Ivan S. in njegov tovariš Alojzij K. pa sta bila prijavičena, ker sta se grdo vedla v gostilniškem lokalu. Nadalje je bila prijavljena neka Marija V. zaradi prepovedanega izvrševanja obrti, Marija B. zaradi kršive stavbnih predpisov, Ant. S., Stefan L. in Franc V. pa zaradi kr- šitve cestno-policijskega reda.

Vremensko poročilo mariborske mete- orološke postaje. Davi ob 7. je kazal to- plomer 8.9 stopinj C nad ničlo, minimal- na temperatura je znašala 6.4 stopinj C nad ničlo; barometer je kazal pri 15 sto- pinjah 729, reduciran na ničlo pa 728; re- lativna vlaga 91; preteklo noč je padlo 10 mm dežja; vremenski preroki pravijo, da bo vreme spremenljivo oblačno in da se bo v kratkem zelo poslabšalo ter bo močno padla tudi temperatura.

Pametna gospodinja.

Zakaj si pa vzela tako debelo služ- kinjo?

Da ne bo mogla nositi moje obleke, ka- dar mi gredo doma.

Za obnovo naroda

VRAČAJMO NARODU, KAR SMO OD NJEGA DOBILI!

Te dni sem slišal od resnega in pametnega moža: »Ne vprašam po novicah, ker tehi je dan na dan preveč. Niti ne pravim svojega mnenja in ne želim slišati onega bolj izobraženega, ker vem že vnaprej, da bo že jutrišnji dan pokazal prav nasprotno — da ne vem nič več!«

Resnično in značilno za današnjega utrjenega in obupnega človeka, ki ne ve več v naslednji dan. Značilno prav tako tudi, kako se pojmi, načela, tradicija itd. lomijo in kako je svet v porokih krčih. Ne vemo, kaj in kako, kam naj bi krenili? A v tej resnici se izraža še druga, jačja in odločilnejša, z večjo gonilno silo — klic po življenju! Za nami so milijoni s tem klicem, s to pravico. Obup in zmeda, strah in vdanost v usodo pa vodijo v nasprotno smer. Tega se morajo zavedati pred vsem oni, ki si prilastajo naslov vodnikov naroda. Obtožba, nezadovoljstvo, kritika — vse je lahko mogoče, a v isti sapi mora iti tudi ustvarjalno delo tega ali onega značaja, ker celota, narod je vedno nad poedinci ali izvestnimi skupinami, ki so mogoče pod našim kritičnim ali obtoževalnim nožem. Naj plava barka tako ali drugače, ali naj so prilike kakršnekoli — socialno koristnega dela ne smemo zaustaviti. Vse pride in preide, velja tudi za neugodja, ki nas mogoče trenutno tlačijo.

Tudi danes moramo vedeti, kam in kako, da živimo dobo zmed in protislovij. Življenje sloni in bo večno sponelo na podstavku, ki mu ga ni mogoče izpodbiti — na dejstvenem delu, danes veliko bolj kot kdaj prej. Da so lepi časi prav tako lepi, a neplodnih besedičenj za nami in gre človek le za dejstvi, v tem smo si vedno bolj edini; da moramo po njih pričarano razdvojenost čimprej zravati, menda tudi. Prav tako se bomo morali čimprej sprijazniti z načelom enotnosti in smotrenosti delovanja, ki stopa pred nas kot vedno večja nujnost.

Seveda se nas rada polasča zmedenost celotnega pri najenostavnejših vprašanjih, ki bi nam morala biti že davno jasna. Nismo si edini gledé potov, načina, sredstev, smotra, ki naj bi prispevali k obnovi ali bolje k preporodu našega stoletja bičanega in vsem in vsemu, le sebi ne služočega naroda. Razdvojenost in omalovaževanje samega sebe, tista umetno vbrizgana neznanost nas prikazuje tako mnogo manjše kot smo v resnici. Kolikokrat pade iz naših ust n. pr. »Slovenci so taki in taki«. Seveda smo (ne so!) v marsičem še majhni in napram drugim narodom pritlikavi. Sicer pa je veliko vprašanje, kaj je veličina? In vendar pa nismo tako majhni kot nam nas prikazuje naša trenutna nagla subjektivna sodba, ki smo ji pravkar tako podložni in suženjski. Slovenci smo ... A so prav tako in še več tudi drugi. Saj je skoraj čudo, da v marsičem — dobrem namreč — tu-

je narode nadkrilujemo. To je tudi naravno in razumljivo. Nič naj se ne sramujemo podčrtati, da smo otroci zemljakov, ker le ti in prav ti nosijo še vedno v sebi klice etike — pravico- in resnicoljubnosti, reda, enakopravnosti itd. Če pa kaže tudi naš kmečki človek in ž njim vred tudi mi marsikatero negativno potezo — kje je vzrok, kje so krivci? Zanimiv problem, ki naj bi ga načeli vodniki naroda! Semkaj pa moramo nanzati še nekaj prav tako resničnega in sicer: Če smo spolzeli globoko navzdol mi, zemljaški otroci — kakšni pa morajo biti šele drugi manj kmečki narodi?! Da je to res, nas prav nazorno poučijo dnevne tragične resnične vesti. Stavisky n. pr. so povsod, da si mogoče v miniaturi, ker je povsod tudi duh, ki je tako ustvarjal. A v našem narodu je pa teh razmeroma vendarle najmanj.

Ne podcenjujmo torej lastnih vrednot! Zato je prav tukaj — v kmečkem ljudstvu — naš regenerator. Če delujemo za njegov preporod, pomagamo posredno vsem ostalim socialnim skupinam.

A narod se ohrani in raste v prvi vrsti telesno (fizično, materialno, snovno, zunanje) in šele za tem duhovno (čustveno, razumsko, notranje). Skladnost med obema stvarima celoto in ta možnost obstoja: Animalično-duševna (telesna) priroda prihaja vedno in povsod do svojega odločilnega izraza, pa bilo to pri preprostem ali izobraženem človeku. Od te strani gledajmo svet okrog sebe, semkaj usmerjajmo svoje udejstvovanje. Kakor morajo krožiti med vsemi socialnimi skupinami materialne dobrine, sicer ni v redu, tako je tudi z našim kulturnim delom: Vračaj narodu, kar si od njega dobil!

—O. n.

Iz doline Treh ribnikov

Elektrifikacija in ureditev cest.

Dne 5. novembra so imeli občani iz Ribniškega sela in Vinarij vesel dogodek. Zažarele so namreč prvič električne žarnice ob ribnikih, katerih svetloba omogoča domačinom varno pot, ko se vračajo zvečer z dela domov ali pa od predavanj iz gledališča itd.

Tudi občinske ceste, ki so bile v skrajno slabem stanju, so se tekom kratkega časa uredile na ta način, da so se posule s potrebnim gramozom, da so se temeljito očistili in kanalizirali jarki ter da se je posekalo nepotrebno grmovje, kjer so se skrivali vsakovrstni zlikovci in ogražali varnost pasantov. Ceste so sedaj tudi ob deževnem vremenu suhe, ter si občanom ni treba več prati čevljev v jarku ob parku, ki prispo v Maribor. Tudi sprehajalci tega priljubljenega kraja so prišli na ta način na svoj račun in so hvaležni občinski upravi za ureditev tega

lepega idiličnega sprehajališča v neposredni bližini Maribora.

Nekaj lastnikov tamkajšnjih stavbnih parcel si je že izdelalo načrte za zgradbo ličnih vilic ter prično pomladi z zidanjem. Nekaj vil pa je že dograjenih. Iz tega torej izhaja, da je končno vendarle občina Krčevina oz. velika občina Košaki dobila v občinsko upravo one moze, ki so se z vso iniciativo poprijeli dela ter tako vzorno uredili ceste in izvršili elektrifikacijo pri Treh ribnikih. Mirno lahko rečemo: Krčevina, najlepši del Maribora, čaka te lepa bodočnost!

„Misel in delo“

Nova revija »Misel in delo« izide ta teden. Izda jo »Tisk jugoslovanskih naprednih akademskih starešin NASTA r. z. z o. z. v Ljubljani«. Namen revije je zbirati konstruktivne intelektualne delavce v publicističnem delu za razmišljanje o sodobnih političnih, gospodarskih, kulturnih, socialnih in drugih važnih problemih. Odkar je prenehala izhajati »Naša doba«, smo občutno pogrešali takega glasila, ki bi obravnavalo aktualna vprašanja našega javnega življenja načelno, zlasti v teh časih, ko je trezno presojanje bolj potrebno kot kdaj poprej. Revijo ureja uredniški odbor: dr. S. Bajič, dr. L. Čermelj, dr. S. Lapajne in dr. A. Zalokar. Izhajala bo začetkom vsakega meseca. Prva številka bo dvojna (oktober, november). Vsebuje tele članke: Uvodna beseda (program); dr. Aleksander I.; dr. Bajič: Zakon o minimalnih mezdah; dr. Lokar: Vprašanje srednje šole; A. Lajovic: Kočevje in mi; dr. S. S. Lapajne: Usoda vlagateljev; dr. A. Zalokar: Regeneracija; dr. B. Vrčon: Kriza manjšinske zaščite. Obzornik prinaša pregled o kongresih naših intelektualcev (učiteljev, profesorjev, zdravnikov, pravnikov), o kongresu evropskih narodnosti, o umrlem dr. Janžetu Novaku, o 80letnici Mihajla Gabrijelčiča, o prirodoslovnem društvu in dr. Uredništvo in uprava lista sta v Ljubljani na Gosposvetski cesti 4.

Gospodarske vesti

Seznam v mesecu oktobru 1934 izdanih obrtnih pravic v Mariboru. Ribič Elizabeta, ostilna, Koroška c. 56; Rokavec Cecilija, gostilna, Koroška c. 79; Majcen Alojzij, restavracija, Aleksandrova cesta 50; Kiemeswenger Ivan, restavracija, Aleksandrova c. 37; Ribič Antonija, gostilna, Radvanjska c. 103; Železnik Valentin, krznar, Loška ul. 18; Petelin Fani, trgovina s sadjem na debelo in eksportom ter deželnimi pridelki, Kopališka ul. 8; Nerač Leopoldina, trgovina malega obsega s papirjem in galanterijo, Frankopanova c. 31; Fekolec Neža, branjarija, Tržaška c. 44; Kos Viktor, krojač, Ve trinjska ul. 11; Knez Franjo, brivec in frizer, Sodna ul. 9; Anglo-jugoslovansko petrolejsko d. d. v Zagrebu, podružnica

v Mariboru, nakup in prodaja bitumen-skih proizvodov, zemeljskih plinov, naft, zemelnega voska, petroleja, asfalta in vseh k tej stroki pripadajočih produktov, Miklošičeva ul. 2; Žniderič Katarina, trg. z delikatesami in mesnimi izdelki, Glavni trg 11; Acman Frančiška, gostilna, Tržaška c. 38; Žgank Julijana, gostilna, Meljska c. 22; Čeh Jakob, mesar, Tyrševa ul. 9; Bračko Marija, trgovina z mešanim blagom na drobno, Aleksandrova c. 19; Kuder Josipina, gostilna, Strma ul. 11; Stubec Ana, trgovina z odejami in posteljino, Stolna ul. 5; Krumpel Jerica, branjarija, Mlinska ul. 40; Zidanšek Juro, trgovina s starimi predmeti, Ruška c. 3; Belčič Marija, šivilja, Tattenbachova ul. 1; Satler Srečko, krojač, Tattenbachova ul. 7.

Seznam v mesecu oktobru 1934 izbranih obrtnih pravic v Mariboru. Sekolec Neža, komisija in agentura za manufakture in pletenine, Maistrova ul. 19; Palouc Maks, trgovina z lesom in deželnimi pridelki ter sadjem, Korošičeva ul. 34; Pirch Karl, inštalacija in popraviljanje strelovodov, Tomšičeva ul. 12; Bračko Marija, trgovina s kanditi, južnim sadjem in likerji ter slaščičarskimi izdelki, Aleksandrova c. 19; Grilec Ana, trgovina z delikatesami, Meljska c. 1; Vodeb Martin, čevljar, Vetrinjska ul. 28.

Sokolstvo

Sokolski jezdec! Drevi ob 20. bo nadaljevanje predavanja za člane jezdnega odseka v župni pisarni. Predavanje je za vse jezdece Sokole obvezno. Zdravo!

Drž. razredna loterija

6. in 7. t. m. je bilo žrebanje Državne razredne loterije (2. razred, 29. kolo). Izžrebani so bili sledeči dobitki:

Prvi dan:

Din 80.000 5610; Din 40.000 42950; Din 10.000 28560 46881 68833; Din 6000 6725 46773 63940 94149 99053; Din 3000 45325 46503 67065 70940 83708 86438 89249 95135 96078 98627; Din 1000 492 3808 5721 32024 42554 47009 53821 61272 73988 77652 78051 82783 92742.

Drugi dan:

Din 200.000 45538; Din 60.000 60234; Din 30.000 41929; Din 20.000 26429; Din 10.000 17865 94136; Din 6000 16310 28625 56963 99166; Din 3000 4523 17738 32477 36361 45231 51911 67120 77066 87828 89224; Din 1000 4293 9493 24027 26021 27631 32420 33097 37418 40174 45134 63033 67829 68377 77717 89662 94126 99078.

Prihodnje žrebanje bo 6. in 7. decembra t. l. Bančna poslovalnica Bezjak, pooblaščenca prodajalnice Državne razredne loterije, Maribor, Gosposka ulica 25. — Istotam nakup in prodaja valut in vrednostnih papirjev, kontrola srečk, lombardiranje vrednostnih papirjev in sprejemanje vlog na tekoči račun po ugodnem obrestovanju.

Narobe svet.

No, kako ste zadovoljni s svojim letom?

Saj ga nimam več. Oni dan mi je padlo v morje in se potopilo.

Kaj pa vaša podmornica?

Mi je nedavno zletela v zrak.

A. P. Čehov:

Navita ura

Ivan Ivanič Lapkin, postaven mladenci, je tekkel po strmi obali z Ano Semjonovno Zembicko, z dekletom, ki ima top nosek. Sedla sta na klop, ki je stala tik ob grmovju. Diven prostorček! Ko človek sedi tu, je skrit pred svetom; vidijo ga le ribe in vodni pajki, ki letajo kakor strele po gladini.

Fant in dekle sta imela s seboj trnke, posodice s črviči in drugo, kar je potrebno za ribji lov. Takoj ko sta sedla, sta spustila trnke v vodo.

»Kako mi je drago, da sva vendar že enkrat sama,« začne Lapkin, gledaje okoli sebe. »Rad bi vam povedal, Ana Semjonovna, mnogo stvari. Ko sem vas prvič videl ... glejte, na vašem trnku vleče ... takrat sem šele razumel, zakaj živim, razumel sem kje je moje božanstvo, kateremu moram posvetiti vse svoje življenje ... Zdi se mi, da je riba velika ... Ko sem vas videl prvič, sem se zaljubil, bil sem v vas strastno zaljubljen, moje srce je hrepenelo po vas ... Ne vlecite še! ... Zaklinjam vas, moja miljenka, ako smem pričakovati vaše ljubezni? Ne! Ako ne smem niti pomi-

sliti na to, ali bi mogel računati vsaj na, vsaj na ... tega!«

Ana Semjonovna uravna roko s trnikom, potegne in krične: v zraku se je zvijala srebrno-zelena ribica.

»Moj Bog, prekrasna riba! Aj, ah ... ! Hitreje! Iztrgala se je!«

Ribica se je resnično iztrgala, padla na travo, prevrgla se in ... smuk v vodo!

Loveč ribo je Lapkin namesto ribice nehote ujel roko Ano Semjonovne in jo takoj pritisnil na svoje ustnice ...

Dekle se je branilo, toda bilo je že prepozno: usta so se jima sama sprožila v poljub. Tako nepričakovano je prišlo! Prvemu poljubu je sledil drugi, nato obe-tanje in prisega vedne zvestobe in ljubezni ... Presrečni časi!

A na tem svetu ni neskaljene sreče. V sreči je skrit strup, vedno ga nosi s seboj. Tako je bilo tudi tu. Med tem ko sta se mlada dva ljubila, prasne iznenada iz vode smeh. Ozreča se proti reki in okamenita od razburjenja; do pasu v vodi je stal dečko ... Bil je gimnazijec Kolja, brat Ano Semjonovne. Stal je v vodi, gledal zaljubljenca in se smejal:

»A-a-a, vidva se ljubita!« reče. »Lepo to! Povedal bom vse, kar sem videl, mami.«

»Upam, da boste kot pošten človek ... « zajecija Lapkin zardevši. »Zalezovati je podlo, a prisluškovati nizko, ogabno in zopno ... Nadejam se, da boste kot pošten in plemenit človek molčali.«

»Dajte mi rubelj, pa ne bom povedal,« reče plemeniti človek. »Sicer pa drugače, vse povem ... «

Lapkin potegne iz žepa rubelj in ga da Kolji. Ta stisne denar v mokre roke, zažvižga in odplava. A fant in dekle se zdaj nista več toliko poljubljala ...

Drugi dan prinese Lapkin iz mesta barve in čopiče za slikanje, a sestra mu je dala svoje škatljice. Potem sta mu morala dati gumb s pasjimi glavami. No, hudobni dečko je bil s tem tako zadovoljen, da je še bolj vohunil za njima, samo da bi dobil še več. Kamor je šel Lapkin z Ano Semjonovno, tja je šel tudi on. Niti za trenutek ju ni pustil na samem.

»Ničvrednež,« je škripal Lapkin z zobmi. »Tako majhen, pa že tako velik ničvrednež. Le kaj bo še iz njega!«

Ves mesec junij ni dal Kolja zaljubljenca miru. Žugal je, da ju bo izdal, pazil je na njiju in jima zvajal darove. In še vedno je bilo vse to premalo, dokler ni začel končno omenjati žepne ure. Kaj sta hotela! Bila sta prisiljena, da mu kupita uro.

Nekoč pa se Kolja med obedom, ko so prišli na vrsto kolači, nenadoma zasmije, pomežikne z enim očesom in vpraša Lapkina:

»Ali naj povem? A?«

Lapkin zardi kakor kuhan rak in ugrizne v prtič, namesto v kolač. Ana Semjonovna skoči izza mize in pobegne v sosedno sobo.

V takem položaju sta mlada zaljubljenca živela vse do konca avgusta, do onega dne, ko je Lapkin končno zaprosil za roko Ano Semjonovne. O, kako srečen dan je bil to!

Ko se je Lapin pogovoril s starši zaročenke in dobil njiju pristanek, je stekel najprej na vrt in poiskal Koljo. Ko ga je našel, je potegnil zlobnega dečka za uho ... Pritekla je tudi Ana Semjonovna, ki je prav tako iskala Koljo, pa ga je tudi ona ujela za drugo uho ...

Zanimivo je bilo gledati, kaka radost je odsevala iz obraza zaljubljenca, ko je Kolja jokal in prosil:

»Draga moja, mila moja, golobčka moja, saj ne bom več. Ah, aj, oprostita!«

A nato sta si oba zaljubljenca priznala, da ves čas, kar se ljubita, nista niti enkrat doživela toliko slasti in radosti ter opojnega blaženstva, kakor zdaj, ko sta hudobnemu dečku »navila uro« ...

A. K. Grin:

Bogastvo

Roman.

Igra se je vršila zelo živahno; gospodična Clintonova in gospod Degraw sta stala nasproti gospodični Aspinwallovi in gospodu Ferralliju; obe stranki sta si bili približno enaki. Vnema je vedno naraščala in gledalci so napeto čakali na konec srditega boja. Ko je bila vsa družba zaposlena pri igri, se je ozrl umetnik proti signorini, ki je stala nekoliko ob strani igralcev; njiu pogledi so se srečali in on je menil, da razume govorico njenega pogleda. Pozabil je na jezo, pozabil je na sklep — gledal in mislil je samo na njo ter je odhitel v njeno bližino.

Toda preden jo je mogel doseči, zastavil mu je mladi Ferrall pot z besedami:

»Prosim, Degraw, vzemite moje kladivce in končajte igro. Prejel sem pravkar brzovanko in moram nemudoma odgovoriti. Samo vi se morete meriti s svojim soimencem iz Clevelanda, priborite nam zmago!« izročil je umetniku kladivo in namah se je oglasila dvanajstica:

»Kdo je na vrsti? Kdo more ta udarec prekositi?«

Udarec, ki ga je pravkar zadel njegov tekmeč, je bil odločen za igro, toda umetnik se je tudi pokazal moža. Takoj je spregledal položaj krogel in je napravil mojstrski udarec, katerega nasprotna stranka ni mogla nadvladati. Ko je prišel na vrsto, bi se naj s svojo kroglo le dotaknil znamenja in igra bi bila dobljena. Toda glej, namesto da bi zagrabil srečo, je pogнал kroglo čez igrišče, da poišče kroglo nasprotnika. Ni je zadel, toda dosegel je ta namen, ki je bil njegovemu srcu bližji. Krogla se je zakotalila v bližino signorine, in preden je mogel nasprotnik pognati svojo v isto smer, je izvoljenki zašepetal:

»Bodi moja in pusti onega človeka! Njegovo občudovanje te onečašča in mene spravlja v obup. Ne morem pripustiti, da ga uslišiš!«

To je bilo vse, toda več kakor dovelj. Njen obraz je govoril o iznenadenju, žalosti in skrbi. Pri splošnem veselju je morala svoje čustvo skriti in soglašati z zmagovalcem, ki je pozdravilo tujca kot zmagovalca. Umetnik je žrtvoval igro za ljubezensko izjavo: ali je mogoče še več žrtvovati? Skoro bi se zdelo, da je. Signorina je ostala ves čas tiha in brez zanimanja.

Zdaj je umetnik opazil, da se ji tekmeč zopet približuje in je motril oba z ognjenimi pogledi. Najprej se mu je zdelo,

da se deklica izmika tujcu, nato ga je pa pogledala z nebeško ljubeznivostjo, da je umetniku zastalo srce.

»Izgubil sem jo,« je odmevalo v njegovi duši. Obrnil se je in zapustil prostor. Več ur je živel v veri, da je vse končano. Nato pa je prispelo drobno, dehteče pisemce s spominčico. Pismo je bilo brez naslova in podpisa, toda vedel je, da je njeno, in s prekipevajočim občutkom je čital besede:

»Zaupaj mi!«

XIX.

Hamilton Degraw je dolgo razmišljal o pomenu teh dveh besed. Tako rad bi zaupal svoji izvoljenki, toda ali ji tudi sme zaupati? — Zdelo se mu je, da bere v njenih očeh, da besni v njeni notranjosti hud boj, boj med ljubeznijo in neko strastjo, ki ji ni videl imena. Naj mirno počaka, da zmaga ljubezen? Ali je nemoška slabost, če je njej nasproti popustljiv in ona menda tega prizanašanja ni vredna? Ponos se mu je uprl in ni mogel priti do nikake odločitve. Samo eno mu je bilo jasno: zmagovalja svojega nasprotnika ni mogel več gledati, to je presegalo njegove moči. Kakor težko je tudi prenašal, sklenil je vendar, da pusti onemu prosto pot in da se rajše sam odstrani za ta čas iz bližine signorine, dokler ne pride odgovor iz Clevelanda, ki razkrinka goljufivega tujca. Potem bo

spoznala, kako zvesto ji je vdan in da mu je najbolj pri srcu njen dobrobit in njena sreča.

Z nekaj prijaznimi vrsticami je naznanil gospodični Aspinwallovi svoj načrt, da toliko časa ne obišče njene gostoljubne hiše, dokler ne pride poročilo od gospoda Morrisa, ki bo zadevo razjasnilo. Da je blaga prijateljica razumela njegova čustva, je pričal odgovor, ki ga je dobil nemudoma, in ki ga je prepričal, da bo ona namesto njega čuvala nad ljubljeno in ga takoj obvestila, če ji preti kaka nevarnost, ali če bi postala njegova odsotnost za njo škodljiva. To potrdilo je nekoliko potolažilo njegov naraščajoči remir.

Ni mu bilo treba dolgo čakati, kajti že drugo jutro mu je prinesla strežnica gospodične Aspinwallove novo pismo, s katerim ga obvešča, da se tujec prejšnji večer ni ganil od gospodične Rogersove. Zabava je bila sicer živahna, toda ne zapupna, kajti tujec je izkazoval občudovanje in spoštovanje. Pismo je zaključila z besedami:

»Na poti proti Stockbridgeu je z vrha griča čudovit razgled. Nameravamo danes napraviti tja izlet, in ne zdi se mi slab načrt, ako vas že najdemo tam s knjigo za skice.«

(Se bo nadaljevalo.)

Sport

Se o tekmi ČSK : Železničar

Iz Čakovca smo prejeli dopis, ki zadeva odigrano tekmo ČSK:Železničar in o kateri je naš list poročal, da se je končala neodločeno 1:1. — Dopis radevolje objavljamo, ker nočemo, da bi se komu godila krivica. Dopis se glasi:

Nogometna prvenstvena tekma med SK Železničarjem iz Maribora in Čakovskim sportnim klubom bi se morala pričeiti v nedeljo, 4. tm. ob 15. uri. Publika je spravi v nerazpoloženje že sodnik g. Reinprecht iz Celja, ki je prišel na igrišče komaj ob 15.25. Ves ta čas so morali gledalci, kot tudi igralci zmrzovati in čakati na pričetek tekme. — Pri igri je sodnik reagiral na vsako, tudi najmanjšo opazko s strani publike. Spuščal se je z njo v povsem nepotrebne debate in je dvakrat prekinil tekmo za 5 minut, da je lahko dal odstraniti z igrišča dva gledalca, ki sta kričala »pfuj« na račun njegovih sodniških odločitev. — V štirideseti minuti drugega polčasa je dosegel ČSK regularni gol. Železničarji so protestirali, da to ni gol in je nastalo objasnjevanje med igralci, dokler sodnik gosp. Reinprecht ni dal znaka, da mora žoga na sredino igrišča in dokler ni pojasnil kapetanu moštva ČSK g. Vamplinu, da je gol regularen. V času tega pričkanja je skupnica publike udrla na igrišče, bila pa je takoj odstranjena in je bil zopet vzpostavljen najlepši red.

Ko je sodnik dal znak, da mora žoga po doseženem голу na sredino igrišča, je pozval igralce, naj se postavijo v krog in se medsebojno pozdravijo, in to tako, da prvi pozdravi Železničar. Tekma je bila namreč predčasno končana radi teme. Nato je sodnik odšel v kabino. Ne odgovarja torej dejstvu, da bi se kdo dotaknil sodnika, niti da je sodnik odžvižgal tekmo zaradi vpada publike. Tudi ni res, da je bil dosežen drugi gol iz kornerja, ki bi ga naj bili izvedli igralci ČSK kar na svojo roko, medtem ko je sodnik žvižgal aut, pač pa, da je bil korner streljan kake tri minute pred tem, ko je padel drugi gol. Moštvo ČSK se je tudi tokrat zadržalo skrajno disciplinirano in zasluži v tem oziru pohvalo.

ČSK je vložil proti tekmi protest, v katerem zahteva, da se tekma verificira v korist ČSK z 2:1, kot je to bilo po tekmi službeno sporočeno kapetanu moštva.

Res pa je, da se je publika vedla precej nedisciplinirano in tudi mi v Čakovcu tega ne odobravamo. V olajšanje tega pa moramo reči, da je bil vsega tega kriv sodnik g. Reinprecht in nihče drugi.

Skromna želja.

O n a: O, kolika škoda, da nisem mož!

Orient je ohranil stare tradicije

GRENSKA USODA BELIH ŽENA V MRKI AZIJI.

Zelo zapeljivo je misliti si siromašno dekle, ki pride v Indijo in se tam poroči z bogatim nabobom, postane bogata in živi v razmerah, o kakršnih smo čitali samo v pravljicah »Tisoč in eno noči«. Koliko naših deklet bi se takoj napotilo v daljnje kraje čarovnij in fakirjev, ali na Japonsko, v deželo mikadov in pisanih kimon, samo če bi imela denar za potovanje. Toda to so slike iz romanov. Med vsemi poročili, ki jih čitamo v domačih in tujih listih, je morda samo eno resnično, morda se samo enkrat v 50 letih posreči lepemu dekletu v Parizu ali Nizzi očarati orientalskega kneza, da se z njim poroči, toda nobeno teh poročil ne pove, kaj se je zgodilo potem. Nobeno poročilo ne pove, kako se godi lepi Parižanki tam daleč na vzhodu v deželi haremov in starih običajev, ki se niso izpremenili, čeprav potujejo bogati sirovi prastarih rodbin po Evropi, da si površno ogledajo njeno kulturo in postanejo za domače razmere — moderni.

Ves orient od Indije do Japonske in Kitajske je obdržal stare tradicije, zlasti kar se tiče žene, zakonskega življenja in otrok, pa naj se še tako prilagodeva evropski kulturi. Evropsko dekle, ki se odloči za zakon z orientalcem, izgubi vse pravice, ki jih je imela doma. To se zgodi zlasti, če prestopi v budhizem. Žena nima v Indiji nobenih pravic, ne more ničesar podedovati po svojem možu, kot dekle sploh nima nobene vrednosti in večinoma jo zaroče že v otroških letih s starim možem. Ind lahko svojo ženo zapusti in se poroči z drugo, žena pa je vezana na moža do smrti. Ind ima lahko več žen, ne da bi mogla njegova prva žena proti temu protestirati. Tudi glede otrok ne more odločati, in čeprav je do redkih izjem iztrebljeno sežiganje vdov, ni njihova usoda zavladanja vredna.

Pa tudi na Japonskem in Kitajskem ni boljše. Če se belokožec poroči z Japonko ali Kitajko, ravna z njo kakor da bi se bil poročil z domačinko: dočim pri Japoncih in Kitajcih ni tako. Evropsko dekle, ki se poroči z Japoncem ali Kitajcem, postane podložna njegovi materi. Mora ji služiti in jo ubogati. Pri oblasteh nima nobene zaslonbe. mirno mora sprejeti prilagoditve, ki jo privede mož domov, in mora ji celo služiti.

Evropska civilizacija ni mogla izpremeniti teh starih običajev, čeprav se na videz zdi, da je prevrat uredil tudi te razmere. Morda se je to zgodilo v posameznih primerih ali za nekaj časa, čim pa izgine vpliv evropske izobrazbe, čim se Japonci ali Kitajci vrne med svoje

sorodnike, se izpremeni tudi njegovo vedenje. Japonci in Kitajci ostaneta po naših pojmih trda, kruta, brezobzirna moža; tam žena nikoli ni deležna onega spoštovanja in obzirnosti, kakor v Evropi. Kitajec je pa še slabši od Japonca, ker je še bolj konservativen. Vedno je mrk in skrivnosten, kakor zlati maliki na njegovih oltarjih. Svojega življenja ne ceni, žrtvuje ga s pravo orientalsko vdanostjo v neizogibno usodo in zato tudi življenje bližnjega v njegovih očeh nima nobene vrednosti.

Kako je nastala »mačja« godba?

Ko ima teta, ali hudi stric, ali kdorkoli od sorodnikov, ki ni preveč priljubljen otrokom, rojstni dan ali god, mu ti zagodejo po »mačje«. Takrat po navadi izprazni mamin kuhinjsko kredenco in jim vse prav pride, samo da je godba čim glasnejša. Oče »mačje« godbe pa je prav za prav menih Anastazij Kircher, ki je bil dolga leta upravnik neke bolnišnice. Da bi kratkočasil bolnike, ko so trpeli hude bolečine, je polovil več mačk in jih zaprl v lesen zaboj. Na repe je mačk kam privezal duhoviti menih vrvice in najel strežnika, ki je moral s pomočjo vrvic nategovati mačke za repe. Ko je strežnik vlačil mačke za rep, so mlajvali vsaka po svoje in bolniki so imeli koncert.

Ameriška.

V Ameriki mora imeti vsak, kdor se ženi, uradno dovoljenje. Ta listina se imenuje »mariage licence« in prosilec jo

dobi na magistratu. Na newyorškem magistratu se zglašijo krepak fant. Komaj vstopi v veliko dvorano, že zasliši osoren uradnikov glas: »Slecite se!« In ko sleče, mu uradnik zapove, naj teče trikrat kar se da hitro okrog dvorane. Ženin stori to, potem pa seže ves prepoten po srcaji, da bi se oblekel. »Počakajte«, pravi uradnik, »plezajte trikrat po tej lestvi gor in dol«. Tako se zgodi in upelani ženini seže znova po srcaji, toda uradnik mu veli, naj hitro preskoči vse mize in stole v dvorani. Tedaj se upelani fant upre, češ, če je tako, se pa rajše ne bom oženil. »Kaj, oženiti se hočete? Torej ste se zmotili v vratih. Tu namreč preizkušamo gasilce.«

Čuden konec razstave v Chicagu.

Ob zaključku svetovne razstave v Chicagu je prišlo do silnih neredov. Deset in desettisoči so navalili na razstavne prostore in porušili in razbili vse, kar jim je prišlo pod roko. Policija je bila brez moči proti besneči množici. Škoda se ceni na več milijonov dolarjev.

V šoli.

K a t e h e t: Mihec, povej nam, zakaj je Bog ustvaril krompir?

M i h e c: Zato, gospod katehet, da bi imeli tudi reveži kaj slačiti iz kože.

Noče se seliti.

Elica ima drugega papana. Nekega večera se roditlja sporečeta. Elica vtakne prstek v usta, nekaj časa premišljuje, potem pa pravi:

Kadar se bosta ločila, ostanem pri papanu, ker se nočem neprestano seliti.

Razume se na borzo.

Ali se razumeš na borzne spekulacije? Kako bi se ne razumel? Saj sem izgu bil na borzi vse premoženje.

Stanovanje

DVOSOBNO STANOVANJE oddam mali družini. Kolenc Tržaška c. 5. 4576 Iščem za takoj trisobno

STANOVANJE

po možnosti v novi zgradbi, v bližini kasarne kralja Petra (kadetnica). Stanovanje naj bo solnčno in s kopalnico. Po nudi na upravo »Večernika« pod »Takoj«. 4570

Sobo odda

SOBO

lepo opremljeno, elektr. razsvetljava, s posebnim vzhodom, oddam. Ruška cesta 7-I. v veži desno, Kranjc. 4570

Sobo išče

OPREMLJENO SOBO išče mladi par s 15. novembrom. Ponudbe na upravo »Večernika« pod »Stalno«. 4571

Globoko užaloščeni naznanjamo tužno vest, da je naša nepozabna in dobra mama, stara mama, pramama, gospa

Marija Rošker, roj. Macun

po kratki bolezni, previdena s tolažili sv. vere v 88. letu svoje starosti dne 7. novembra 1934 ob pol 5. uri zjutraj v Gospodu zaspala.

Pogreb blagopokojnice bo v petek, dne 9. novembra ob pol 16. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na frančiškansko pokopališče.

Maribor, Beograd, Ptuj, Kalsdorf, Voitsberg, dne 7. novembra 1934.

Rodbine Konečnik-Rošker.

Čitajte „Večernik“